

3. Фізична культура як неодмінна складова формування здорового способу життя молоді. Кн. 6 / О. О. Яременко, О. Д. Дубогай, Р. Я. Левін, Л. В. Буцька; Укр. ін-т соц. досліджень. – К., 2005. – 124 с. – (Формування здорового способу життя молоді).

Анжелика Ефремова. Исследование уровня двигательной активности студентов I-х курсов высших учебных заведений железнодорожного профиля.

В статье рассматриваются вопросы о важности оптимизации двигательной активности студентов высших учебных заведений. Определен исходный уровень двигательной активности студентов в начале первого года обучения в высшем учебном заведении и осуществлен анализ полученных результатов исследования.

Ключевые слова: двигательная активность, студенты, здоровье.

Angelika Yefremova. The research of motor activity's level of first-year students in high educational establishment of railway transport.

The article shows the importance of optimizing the motor activity of students in higher education. There is also established a base level of students' activity at the beginning of the first year of study in high school, performed analysis of the results of the research.

Key words: motor activity, students, health.

Стаття надійшла до редакційної колегії 29.10.2015

УДК 37.013.83: 374.7

© Єхалов В. В., Седінкін В. А., 2015

**Єхалов Василь Віталійович,
Седінкін Владислав Анатолійович**

Державний заклад
“Дніпропетровська медична академія МОЗ України”

ВИКОРИСТАННЯ АНДРАГОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ В НАВЧАННІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

У статті розглянуті основні принципи андрагогіки в ракурсі післядипломного навчання лікарів інтернів.

Ключові слова: андрагогіка, освіта дорослих, післядипломна освіта.

В вищих навчальних медичних закладах України домінують традиційні підходи до організації та здійснення процесу навчання не лише студентів, а й лікарів-інтернів. Вони полягають у переважанні

лекційно-семінарської системи занять над дослідницькими формами організації. Найчастіше використовуються пояснювально-ілюстративний і репродуктивний методи навчання. Викладач, прагнучи дати слухачам як найбільше теоретичної інформації, часто забуває про необхідність формування професійного мислення та підготовки лікаря як всебічно розвиненої особистості, готової до роботи в умовах сучасного суспільства [3]. Проблеми та ефективність навчання дорослих людей необхідно розглядати з урахуванням теорії навчання дорослих – андрагогіки.

Метою даного повідомлення стала потреба адаптувати педагогічні принципи до навчального процесу, де суб'єктом навчання є доросла людина. Оскільки дипломовані лікарі дорослі люди, то їх навчання повинно здійснюватися з урахуванням вікових, соціально-психологічних та інших особливостей. З цієї причини термін “педагогічні принципи”, тобто навчання дітей (від грецького “paidos” – “дитина”), дещо неприйнятний для такого контингенту. Вся історія становлення й розвитку навчання людини вказує на те, що освіта має бути безперервною та адаптивною. На це й спрямована сучасна педагогічна наука андрагогіка (від грецького “andros” – дорослий, зрілий чоловік) – галузь педагогічної науки, що розкриває теоретичні та практичні проблеми навчання, виховання та освіти дорослої людини на протязі всього його життя [4]. Коротко кажучи, андрагогіка - це наука розуміння (теорія) та підтримки (практика) безперервної освіти дорослих.

Основне положення андрагогіки, на відміну від традиційної педагогіки, полягає в тому, що провідну роль в навчальному процесі відіграє не викладач, а інтерн. Андрагогіка замість лекцій переважно передбачає практичні заняття, професійно орієнтовані дискусії, ділові ігри, тощо. Дещо змінюється підхід до одержання інтерном теоретичних знань. В цьому разі на перший план виступає інформація з декількох суміжних дисциплін (міждисциплінарна інтеграція) [1].

Як негативне явище слід зазначити, що процеси сприйняття, запам'ятовування, мислення у дорослої людини відбуваються не настільки продуктивно, як у дитини або підлітка. У зв'язку з цим першорядної ваги набувають методологія, методи, способи навчання, наприклад - використання мнемонічних прийомів запам'ятовування. Крім того, доросла людина має сталі ментальні моделі, певний досвід соціальної поведінки, професійній діяльності, тощо.

Післядипломна медична освіта, як сучасна наука повинна базуватися на основі таких принципів:

1. Принцип пріоритетності самостійного навчання. Оптимізація самостійної роботи лікарів-інтернів є одним з найважливіших резервів підвищення ефективності вищої освіти є, яка розподіляється за

обсягом від 100 % (при навчанні екстерном) до 30 % (при очній формі навчання). Набування навиків самостійного планування та організації власного учбового процесу, забезпечує плавний перехід до безперервної післядипломної освіти, насамперед – самоосвіти. Самостійна підготовка являє собою плановану роботу інтернів, яка виконується за завданням та при методичному керівництві викладача, але без його безпосередньої участі [3].

У вищих навчальних закладах існують різні види індивідуальної самостійної роботи: підготовка до лекцій, практичних занять, семінарів, модульних контролів, іспитів; виконання рефератів, курсових робіт. Співвідношення часу роботи в аудиторії до часу, що відводиться на самостійну роботу, у всьому світі складає 1:3,5. Це базується на великому дидактичному потенціалі цього виду учбової діяльності. Розрізняють три рівні самостійної учбової діяльності:

1) Репродуктивний – тренувальні самостійні роботи виконуються за зразком: рішення задач, заповнення таблиць, схем, тощо. Пізнавальна діяльність виявляється в упізнаванні, осмисленні, запам'ятовуванні. Мета такого роду робіт – закріплення знань, формування вмінь та навиків.

2) Реконструктивний – в ході реконструктивних самостійних робіт здійснюється перебудова рішень, складання плану, тез, анотування. На цьому рівні можуть виконуватися реферати.

3) Творчий (пошуковий) – самостійна робота вимагає аналізу проблемної ситуації, отримання нової інформації. Інтерн повинен самостійно провести вибір засобів і методів рішення (власноруч змодельовати проблемну медичну ситуацію, створити валідне тестове завдання, тощо).

2. Принцип спільної діяльності. Набування теоретичних знань та практичних навичок відпрацьовується з одногрупниками й викладачем в процесі навчання. Значущим важелем реалізації цього принципу здебільшого є мотив аффіліації (прагнення до спілкування) [5].

3. Принцип використання наявного позитивного професійного досвіду, практичних знань, умінь та навичок інтерна в якості бази навчання. Цей принцип заснований на активних методах навчання, що стимулюють творчу роботу.

4. Принцип індивідуального підходу до навчання на основі особових потреб, з врахуванням соціально-психологічних характеристик особи і тих обмежень, які накладаються його діяльністю, наявністю вільного часу, фінансових ресурсів і так далі. У основі індивідуального підходу знаходиться оцінка особи, аналіз її професійної діяльності, соціального статусу та характеру взаємин в

Збірник наукових статей

колективі. Попередні анкетування, тестування дозволяють створити соціально-психологічний портрет молодого колеги.

5. Принцип елективності навчання означає надання інтерну свободи вибору цілей, вмісту, форм, методів, джерел, засобів, термінів, часу, оцінювання результатів навчання.

6. Принцип рефлексивності заснований на свідомому відношенні лікарів-інтернів до навчання, що, у свою чергу, є головною частиною самомотивації.

7. Принцип системності навчання полягає у відповідності цілей і вмісту навчання його формам, методам, засобам вчення і оцінці результатів. Системність можна розуміти і як систематичність, тобто безперервність або регулярність навчання, причому з врахуванням результатів попереднього навчання і нових потреб у навчанні.

8. Заохочення до індивідуальної творчості. Для його реалізації кожному лікарю-інтерну в процесі підготовки до заняття з заданої теми пропонується самотужки створити тестове завдання за структурою аналогічне таким, що надаються для розв'язування на ліцензійному іспиті [2].

Процес індивідуальної творчості складається з 4-х послідовних етапів:

1-й етап – створення завдання. Для захопленого процесом лікаря-інтерна з'являється нагальна потреба в детальному вивченні заданої теми. Без знання особливостей клініки нозологічної одиниці, методів лабораторного та спеціального досліджень, вміння оцінити їх результати, складу медикаментозної терапії (також можливих побічних ефектів лікарських медичних препаратів), основ організаційних питань створити якісне тестове завдання неможливо.

2-й етап – розв'язування тесту іншими інтернами в групі. Вірогідність вірної відповіді на пряму залежить від двох причин: валідності складеного тестового завдання та теоретичних знань однокласників.

3-й етап – обговорення іншими інтернами, яким пропонується внести свої критичні зауваження до даного тестового завдання. Досвідчений викладач одразу ж визнає чи є створений тест результатом сумлінної праці, чи просто грубою відпискою. Елемент ділової гри в творчому процесі мимовільно починає викликати інтерес людини до цього виду підготовки. Бажання бути в очах своїх товаришів «досвідченим фахівцем» є досить важливим стимулюючим фактором навчання.

4-й етап – оцінка та корекція тестового завдання викладачем. Навіть клінічно дефектний тест інколи заслуговує позитивної оцінки, якщо помітно певну роботу інтерна при його створенні. Метою викладача на цьому етапі є спонукати молодого колегу самостійно

провести корекцію тестового завдання, доводячи його до «ідеального» стану.

На нашу думку, впровадження наведених навчальних принципів в повсякденну викладацьку діяльність буде сприяти оптимізації та успішності навчального процесу.

Висновки:

1. Використання андрагогічних принципів в післядипломному навчанні лікарів-інтернів буде сприяти якості безперервної освіти.

2. Впровадження стимулюючих, заохочуючих методик в навчальний процес дозволяють зняти психологічне напруження у лікарів інтернів, спонукати їх до самовдосконалення, що забезпечує отримання індивідуально необхідних знань та вмінь.

Література

1. Дресвянников В. А. Экономический (предпринимательский) интеллектуальный капитал: понятие, структура, алгоритм управления В. А. Дресвянников, О. В. Лосева // Ученые записки. Электронный научный журнал Курского государственного университета. – 2011. – №1 (17) [Электронный ресурс]. URL: <http://www.scientific-notes.ru/pdf/018-010.pdf>. – Название с титул. экрана.

2. Ехалов В. В. Принципы подготовки врачей-интернов разных специальностей по циклу “Неотложные состояния” / [В. В. Ехалов, В. И. Слива, Д. М. Станин и др.] // Медицина неотложных состояний. – 2011. – № 4 (35). – С. 126-128.

3. Медицинское образование в мире и в Украине / [Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерий, А. П. Волосовец, В. Ф. Москаленко и др.]. – Харьков : ИПП «Контраст», 2005. – 464 с.

4. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: монографія / [авт. кол. Л. Б. Лук'янова, Л. Є. Сігаєва, О. В. Аніщенко та ін.]. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 272 с.

5. Шурупова Р. В. Инновационные подходы к организации педагогического процесса в высшей медицинской школе / Р. В. Шурупова, С. Ю. Палатов, М. А. Лебедев // под общ. ред. И. М. Чижа. – М. : Международный издательский центр «Этносоциум», 2009. – 186 с.

Василий Ехалов, Владислав Сединкин. Использование андрагогических принципов в обучении врачей интернов.

В статье рассмотрены основные принципы андрагогики в ракурсе последипломного обучения врачей интернов.

Ключевые слова: андрагогика, обучение взрослых, последипломное образование

Збірник наукових статей

Vasiliy Yekhalov, Vladyslav Sedinkin. Using of principles of andragogy in education of doctors interns.

The article describes the basic principles of andragogy from the perspective of postgraduate education of doctors interns.

Key words: *andragogy, adult education, postgraduate education.*

Стаття надійшла до редакційної колегії 30.10.2015

УДК [37.015.311:159.943.7-04-047.23]:81'243-028.42:316.454.52

© Золотова С. Г., Морозова І. А., 2015

Золотова Світлана Григорівна
Морозова Ірина Анатоліївна
Сумський державний університет

**ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
АКАДЕМІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ**

Визначено основні напрямки організації процесу вивчення іноземної мови академічного спілкування. Зазначено необхідність пошуку нових підходів для удосконалення розвитку навичок академічного спілкування. Представлено основні напрямки аудиторної діяльності, необхідні для розвитку навичок іншомовної комунікації в академічному оточенні.

Ключові слова: *академічна лексика, вокабулярні одиниці, мовленнєві компетенції, комунікативні здібності.*

В умовах значного розширення мобільності студентів, збільшення кількості іноземних студентів в українських вищих навчальних закладах та необхідності брати участь у міжнародних симпозіумах особливої актуальності набуває процес спілкування академічною іноземною мовою. У Національній програмі АМПС (англійська мова професійного спілкування) задекларовано пріоритетність вивчення англійської мови професійного спілкування [2]. На сьогодні це стосується не лише студентів, аспірантів а й усіх викладачів університетів України, яким вже у наступному навчальному році необхідно здати іспити на володіння іноземною мовою на рівні B2, що означає вільне спілкування у академічному середовищі. Навчити академічному спілкуванню, допомогти оволодіти необхідним запасом професійної лексики, дати основи презентації предметної інформації іноземною мовою – основні напрямки організації процесу навчання професійної комунікації. Чітко визначені цілі та специфічна аудиторія, де слухачами курсу є як